

mox lib. 1. c. 2. §. 5. ad superiorem constituendum requiri ait, non tantum, ut vires cogendi habeat, sed etiam ut iustas habeat causas vindicandi sibi in me potestatem. Ergo iustitia causæ ipso superiore anterior est, contra quam adfuerabatur. Nempe si ad iuris originem opus est superiore, et rursus ad superiorem constituendum causis opus est iure subnixis; circulus orietur, quo nullus umquam manifestior fuit. Unde enim constabit, iustas esse causas, si nullus adhuc superior exstat? a quo solo (scilicet) ius proficisci potest. Mirum esset, virum acutum secum adeo pugnare potuisse, nisi sciremus facile euenire paradoxa tuentibus, ut prævalente sensu communi sui dogmatis obliuiscantur. Ipsa auctoris verba exhiberi interest, ne quid imponi videatur: introducitur obligatio in animum hominis proprie a superiore, id est, tali, cui non solum vires sunt malum aliquod repræsentandi contra nitentibus, sed etiam iustæ sunt causæ, quare postulare queat, ex suo arbitrio voluntatis nostræ libertatem circumscribi. Talia enim ubi in aliquo fuerint, postquam quid velit, significauit, necesse est in animo hominis oriri metum reuerentia temperatum. - - - Qui vero nullam rationem allegare nouit, quare mihi inuito obligationem velit impingere præter solas vires, is terrere quidem me potest, ut euitando maiori malo ipsi tantisper parere satius ducam, sed eo metu remoto, nihil amplius obstat, quo minus meo potius, quam illius arbitrio agam. Contra qui rationes quidem habet, quare ego ipsi parere debeam, a viribus tamen malum aliquod mihi imponendi destituitur, eius iussa impune a me possunt negligi, ni potentior aliquis huius auctoritatem proculcatam adsertum eat. Rationes autem quare quis postulare queat, ut ab altero sibi obtemperetur, sunt: si ab isto in hunc insignia quædam bona sint profecta, si constiterit, tum et bene huic velle, et rectius quam ipse valet, eidem prospicere posse; simulque si actu iste huius directionem sibi vindicet, et denique, si quis ultro alteri se subiecerit, et in ipsius directionem consenserit. Hactenus auctor. Sed qui bene hæc examinauerit, satis animaduertet, nec sibi constare auctorem, nec difficultati satisfacere. Sane si neque coactio sine rationibus, neque rationes citra vim sufficiunt; cur quæso cessante vi, superstitionibusque solis rationibus, non redibo ad libertatem, quam dicor habuisse, quum nondum admota vi solæ rationes adessent? Quod enim auctor ait, metu remoto nihil amplius obstat, quo minus meo potius, quam alterius arbitrio agam; valebit, etiamsi rationes adsint. Quod si vero rationes iam solæ obstant, cur non solæ obstiteret etiam ante metum? et quam quæso vim rationibus ultra se ipsum metus dabit, quam sine rationibus non præstat sibi? An adfectus iste pa-
rum